

**BASIN BÜLTENİ**

**01.06.2026**

## **Çin basını Babacan'ın değerlendirmelerine geniş yer ayırdı**

DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın 2026 Tsinghua Küresel Finans Forumu'ndaki değerlendirmelerine ve forumda verdiği özel söyleşilere Çin'in önde gelen yayın kuruluşları Global Times, National Business Daily, Sina Finance, Beijing Business Today ve Baidu Baijiahao geniş yer ayırdı. Babacan; uluslararası para sisteminin siyasetten arındırılması, kapsayıcı çok taraflı kurallar ile yükselen ekonomilerde kurala dayalı yönetim ve yapısal reformların önemine ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

### **"Yükselen piyasaların çıkış yolu derin yapısal reformlardan geçiyor"**

National Business Daily'ye verdiği özel söyleşide Babacan, uluslararası rezerv para birimlerinin siyasallaştırılmaması çağrısında bulundu; yükselen piyasaların kısa vadeli parasal teşviklere aşırı bağımlılığı terk ederek yapısal reformları ilerletmesi gerektiğini belirtti. Babacan'a göre dünya "Bretton Woods sonrası" bir döneme giriyor; büyük ekonomilerin daha çeşitlenmiş bir para sistemi inşa etmesi, yükselen piyasaların ise bu süreci güçlü kurumlar ve yapısal reformlar yoluyla aşarak yüksek kaliteli büyümeyi gerçekleştirmesi gerekiyor.

"Bazı büyük para birimleri siyasi araç olarak kullanıldığında güven zayıflıyor" Mevcut sistemdeki güven krizinin temel nedenlerini ele alan Babacan'a göre bazı büyük para birimleri başka ülkelere karşı siyasi araç olarak kullanıldığında, bu para birimlerine hem işlem aracı hem de ülkelerin döviz rezervi olarak duyulan güven zayıflıyor. Finansal altyapının bu şekilde siyasallaştırılması, birçok ülkeyi alternatif çok taraflı işbirliği mekanizmaları aramaya yöneltiyor. Bu da küresel para sisteminin daha çok kutuplu bir yapıya doğru evrilmesini hızlandırıyor.

### **"Dünya 'Bretton Woods sonrası' bir döneme giriyor"**

Babacan, dünyanın "Bretton Woods sonrası" bir döneme girdiğini düşünüyor. Eski uluslararası finans düzeninde tek bir ülke aşırı ayrıcalıklara sahipti. Bugünkü uluslararası çok taraflı finans kuruluşlarında da yükselen ekonomilerin söz hakkı, bu ülkelerin mevcut ekonomik büyüklükleri ve gerçek etkileriyle uyumlu değil. Bu nedenle daha adil ve daha kapsayıcı bir uluslararası çok taraflı finans sistemi inşa etmenin kilit noktası, bütün ülkelerin uluslararası

meselerde adil bir söz hakkına sahip olmasını sağlamaktır. Bu yapı, çok taraflı kuralların yalnızca az sayıda ülke tarafından belirlenmesine dayanmamalıdır.

### **Üç olası senaryo**

Babacan, küresel para sisteminin gelecekte nasıl evrilebileceğine ilişkin 3 olası senaryodan söz etti. Birinci senaryo, tam parçalanmadır; yani ülkelerin finansal sistemlerinin birbirinden tamamen kopmasıdır. İkinci senaryo, etkin biçimde yönetilen ve koordine edilen çeşitlenmiş bir sistemdir. Üçüncü senaryo ise yüksek düzeyli küreselleşmeye geri dönüştür. Babacan'a göre tam parçalanma hiçbir tarafın çıkarına değildir. Geçmişteki küreselleşme modeline geri dönmek ise bugünkü jeopolitik gerçekler nedeniyle sınırlıdır. Bu nedenle büyük ekonomiler arasında etkili yönetim ve politika koordinasyonu yoluyla çeşitlenmiş bir para sistemi kurmak, bugün için en uygulanabilir yol olarak görünmektedir.

### **"ABD ile Çin arasında sürekli ve istikrarlı koordinasyon büyük önem taşımaktadır"**

Babacan, büyük ekonomiler arasında sistematik ve düzenli diyalog mekanizmaları kurulması çağrısında bulundu. Özellikle dünyanın iki önemli ekonomisi olan Çin ve ABD arasında sürekli ve istikrarlı çok taraflı ve ikili koordinasyon büyük önem taşımaktadır. Küresel makro yönetim sıfır toplamı bir oyun değildir. Daha etkili uluslararası politika eşgüdümü sayesinde büyük ekonomiler küresel ekonomi ve refah pastasını birlikte büyütebilir; karşılıklı fayda ve kazan-kazan sonuçları üretebilir. Bunun yerine sınırlı mevcut kaynaklar üzerinde yıkıcı rekabete yönelmek herkes açısından zararlı olacaktır.

### **"Bütün makro yönetimin 'kurala dayalı' bir çerçeveye oturtulması"**

Yükselen piyasalardaki makroekonomik belirsizlik dönemine ilişkin Babacan, makroekonominin doğası gereği döngüsel dalgalanmalar içerdiğini ve politika yapıcıların döngü karşıtı ayarlamalar yapabilme kapasitesine sahip olması gerektiğini belirtti. Ancak daha derin ve belirleyici nokta, hangi politika aracı nasıl ayarlanırsa ayarlansın, bütün makro yönetimin "kurala dayalı" bir çerçeveye oturtulmasıdır. Babacan'a göre maliye politikası ve para politikası yüksek düzeyde disiplinli olmalıdır. Örneğin açık ve net mali kurallar oluşturulmalıdır. Aynı zamanda merkez bankaları, profesyonel ileriye dönük yönlendirme sağlayarak piyasa beklentilerini istikrara kavuşturmalıdır. Karar süreçleri kısa vadeli siyasi baskıların veya kamuoyu baskısının etkisiyle tereddütlü hale gelmemelidir.

### **"Sağlam finans sektörü, güçlü yargı, şeffaf hukuk devleti"**

Kurala dayalı yönetişimin özünün ülkelerin kurumsal temelini güçlendirmek olduğunu vurgulayan Babacan'a göre dış finansal dalgalanmalara başarıyla dayanabilen ülkeler genellikle sağlam ve iyi işleyen bir finans sektörüne, güçlü bir yargı sistemine ve yüksek düzeyde şeffaf bir hukuk devleti ortamına sahiptir. Bu güçlü kurumsal unsurlar, yükselen piyasaların en temel rekabet gücünü ve en güvenli dayanağını oluşturur.

### **"Yapısal reformlar bütün ekonomik politikalar içinde en temel sütundur"**

Babacan, yapısal reformların bütün ekonomik politikalar içinde en temel sütun olduğunu vurguladı. Yapısal reformların çoğu zaman belirgin sancılar içerdiğini de açıkça ifade etti. Çünkü bu reformlar uzun süredir yerleşmiş çıkar dengelerinin yeniden düzenlenmesini gerektirir ve bu reformların politika getirilerinin tam olarak ortaya çıkması genellikle 2-3 yıl, hatta daha uzun zaman alır. Siyasi döngüler ile ekonomik faydaların gecikmeli biçimde ortaya çıkması arasındaki bu uyumsuzluk karşısında birçok hükümet, kısa sürede sonuç veren ve maliyetleri ilk bakışta görünmeyen teşvik araçlarına yönelme eğilimi gösterebilir. Buna karşılık daha derin yapısal sorunlara dokunmaktan kaçınmak, çoğu zaman uzun vadeli makroekonomik istikrar açısından gizli riskler bırakır.

### **Yükselen piyasalar için 3 temel dayanak**

Babacan, yükselen piyasaların belirsizliklerle dolu küresel dönüşüm sürecinde çıkış yolu bulabilmesi için nihai dayanağın 3 alanda yattığını belirtti: kurala dayalı makro yönetime bağlı kalmak, güçlü ve güvenilir bir kurumsal sistem inşa etmek ve yapısal reformları kararlılıkla daha zor alanlara kadar ilerletmek. Küresel makroekonomik ortamın derin biçimde ayrıştığı mevcut dönemde bu ilkeler, ekonomilerin sistemik risklerden korunması ve yüksek kaliteli büyümeye ulaşması için gerçekçi bir yol haritası sunmaktadır.

### **"Kapsayıcılık, uluslararası finans kuruluşlarının reformunda temel yön olmalı"**

Sina Finance'a değerlendirmelerde bulunan Babacan, mevcut uluslararası ortamda küresel yönetim sisteminin güvenilir işleyiş kuralları ve etkili çok taraflı mekanizmalar üzerine kurulması gerektiğini belirtti. "Bu, ülkeler arasındaki güven kaybının devam etmesini yavaşlatmak açısından acil bir ihtiyaçtır. Kapsayıcılık, uluslararası finans kuruluşlarının reformunda temel yön olmalıdır. Mevcut Bretton Woods sistemi ve benzeri uluslararası kurumların temsil yapısı yeterince demokratik, eşitlikçi ve adil değildir. Çok sayıda ülkenin sesi etkili biçimde duyulamamaktadır. Bu nedenle reform yoluyla hem küresel

hem de bölgesel düzeyde ülkelerin temsil kabiliyetinin artırılması gerekmektedir."

### **"Likidite az sayıda ülkenin ayrıcalığı olmamalı"**

Babacan ayrıca, likiditenin az sayıda ülkeye tanınmış bir ayrıcalık değil, küresel ölçekte erişilebilir ortak bir imkân olarak görülmesi gerektiğini vurguladı. "IMF'nin, gerekli standartları karşılayan ülkelerin kriz dönemlerinde acil likidite desteğine hızla erişebilmesini sağlayacak ön yeterlilik ve sertifikasyon mekanizmalarını geliştirmesi gerekiyor. Kapsayıcılık, temsil kabiliyeti ve likiditeye erişim, küresel finansal sistemin üç önemli ilkesidir."

### **"Sistemler arası uyum ve birlikte çalışabilirlik kilit önem taşıyor"**

Ali Babacan, mevcut uluslararası para sisteminde ortak bir koordinasyon merkezinin bulunmadığını ve birden fazla sistemin yan yana var olmasının artık kaçınılmaz bir eğilim haline geldiğini de söyledi. "Sistemler arası uyum ve birlikte çalışabilirlik, gelecekteki sistemin istikrarlı biçimde işlemesi açısından kilit önem taşımaktadır. Ülkelerin farklı sistemler arasında bağlantıyı güçlendirmesi, ortak standartlar ve protokoller oluşturması, bilgi paylaşımı ve kimlik doğrulama süreçlerinde standartlaşmayı sağlaması gerekiyor. Merkez bankası dijital para birimlerinin gelişmesi ve rezerv para birimlerinde çeşitlenme eğiliminin derinleşmesiyle birlikte, farklı sistemler arasındaki birlikte çalışabilirliği artırmak giderek daha önemli hale gelmektedir." Babacan'a göre yeni para düzeninin başarısı, sıfır toplamlı bir rekabette kimin kazanıp kimin kaybettiğiyle ölçülmeyecektir. Asıl ölçüt, sistemin kapsayıcı, birlikte çalışabilir ve sürdürülebilir olup olmadığıdır.

### **"Çin'in geleceği yalnızca büyümenin miktarında değil; niteliğinde, sürdürülebilirliğinde ve kapsayıcılığında"**

Global Times'a yaptığı değerlendirmede Babacan, "2018 yılında Şanghai'da yaptığım konuşmayı düşündüğümde, o gün dile getirdiğim bazı değerlendirmelerin bugün karşılık bulduğunu görmekten memnuniyet duyuyorum. O dönemde Çin'in geleceğinin yalnızca büyümenin miktarında değil; niteliğinde, sürdürülebilirliğinde ve kapsayıcılığında olduğunu ifade etmiştim. Bugün, küresel dalgalanmalara rağmen Çin ekonomisinin istikrarlı biçimde büyümeye devam ettiğini gördüğümüzde, bu yaklaşımın yalnızca teorik bir değerlendirme olmadığı, sahada da karşılık bulduğu daha açık biçimde görülüyor" dedi.

### **"Çin'i her ziyaret ettiğimde, ülkenin ulaştığı teknoloji düzeyinden etkileniyorum"**

Çin'in teknolojik gelişimine değinen Babacan, "Çin'i her ziyaret ettiğimde, ülkenin ulaştığı teknoloji düzeyinden etkileniyorum. Çin bugün teknolojinin birçok alanında önde gelen ülkelerden biri haline gelmiştir. Yapay zekânın hızlı gelişimiyle birlikte, bu teknolojinin ülke genelinde günlük hayata giderek daha fazla entegre olduğunu görmekten memnuniyet duyuyorum. Eğitim, sağlık, altyapı, kamu yönetimi ve güvenlik alanları, yapay zekâ uygulamaları bakımından önemli alanlardır" ifadelerini kullandı.

### **"Öngörülebilirlik giderek daha önemli hale gelmiştir"**

Küresel ticaretteki belirsizlikleri değerlendiren Babacan, "Küresel ticaret bugün son derece öngörülemez bir dönemden geçiyor. Bunun nedeni yalnızca Orta Doğu'da son yaşanan jeopolitik gerilimler değil, aynı zamanda bazı Batılı ülkelerde görülen ani politika değişiklikleridir. Vergilendirme veya ticaret kurallarındaki ani değişiklikler, yatırımcıların ve ticaret şirketlerinin plan yapmasını son derece zorlaştırmaktadır. Öngörülebilirlik giderek daha önemli hale gelmiştir. Bugün itibarıyla Çin'in ticaret politikalarının karşılaştırmalı olarak daha öngörülebilir ve istikrarlı seyrettiğini gözlemliyoruz" diye konuştu.

### **"Çin, kurumsal öngörülebilirliğiyle öne çıkmaktadır"**

Babacan, kurumsal kapasitenin önemine dair şu değerlendirmeyi yaptı: "Çin, kurumsal öngörülebilirliğiyle öne çıkmaktadır. Bu durum tesadüfi değildir; ülkenin farklı sektörler arasında koordinasyon sağlayabilme ve çok yıllık planlama yapabilme kapasitesinden kaynaklanmaktadır. Bu kurumsal kapasite, zorluklar ortaya çıktığında daha koordineli ve etkili bir politika tepkisi verilmesine imkân sağlamaktadır. Ayrıca Çin'in eğitim, mesleki eğitim ve dijital okuryazarlık yoluyla insan sermayesine yaptığı stratejik yatırımlar güçlü bir temel oluşturmuştur. Buna ülkenin ileri teknolojileri benimseme kapasitesi de eşlik etmektedir."

### **"Uzun vadeli makroekonomik istikrar, sürdürülebilir büyümenin temel zemindir"**

Makroekonomik istikrara ilişkin değerlendirmesinde Babacan, "Bir diğer kritik unsur makroekonomik istikrardır. Çünkü istikrar hem piyasa güvenini hem de toplumdaki güven duygusunu destekler. İstikrarsızlık dönemlerinde piyasa güveni ve kamuoyu güveni aşınabilir, bunları yeniden kazanmak ise uzun zaman alır. Bu açıdan Çin, dünyaya önemli bir örnek sunmaktadır: Uzun vadeli makroekonomik istikrar, sürdürülebilir büyümenin üzerine inşa edilebileceği temel zemindir. Küresel ekonominin zorlandığı bir dönemde Çin'in istikrarlı yaklaşımı, yalnızca bir kalkınma deneyimi sunmakla kalmamakta; aynı zamanda küresel güven ortamına da katkı sağlamaktadır" ifadelerini kullandı.